Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Asiantuntijalausunto

22.4.2024

VN/1/2024
VN/1/2024-TEM-47

TEM:n asiantuntijalausunto: valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta neuvoston EuroHPC-asetuksen muuttamisesta (U 18/2024 vp)

Työ- ja elinkeinoministeriö kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausuntonsa seuraavasta asiasta:

U 18/2024 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta neuvoston EuroHPC-asetuksen muuttamisesta https://www.eduskunta.fi/pdf/U+18/2024?lang=fi

Erityisesti generatiivisen tekoälyn kehityksen myötä yritysinvestoinnit tekoälyyn ovat kasvaneet. Rahoitus on joko yritysten omaa tai sijoittajien, ja sitä investoidaan, mikäli uskotaan sen tuovan riittävästi tuottoa tulevaisuudessa. Rahoitusta on kanavoitunut eri tyyppisiin yrityksiin. Yksi merkittävä luokka on ollut suuret teknologiayritykset, joilla on jonkinlainen alusta tai muu olemassa oleva jakelukanava, johon on voitu tuoda tekoälykomponentteja. Paras esimerkki tästä on Microsoft, jolla on ollut teknologinen etulyöntiasema Open AI –sijoituksensa myötä, ja joka on tuonut tekoälytoimintoja esim. Teams-sovellukseensa, Office-sovelluksiin kuten Powerpointiin, ja Bing-hakukoneeseen.

Euroopassa on huomattavasti vähemmän kuin USA:ssa yrityksiä, jotka operoivat suuria digitaalisia alustoja tai tarjoavat pilvipalveluita. Euroopan osuus näistä markkinoista globaalisti on pienempi kuin sen osuus maailmantaloudesta.

Kehittyneiden tekoälysovellusten kehittäminen ja operointi vaatii huomattavasti laskentatehoa, mikä taas on kallista. EuroHPC-yhteisyrityksen resurssit ovat yksi EU:n kilpailueduista käynnissä olevassa teknologia- ja tekoälykilpailussa. On tärkeää, että Euroopassa kehittyy lisää myös puhtaasti yksityisrahoitteista, paljon laskentatehoa vaativaa tekoälyn TKI-toimintaa ja liiketoimintaa.

On tarkoituksenmukaista, että EuroHPC-yhteisyrityksen suurteholaskentakapasiteettia voidaan tarjota aiempaa laajemmin yritysten käyttöön. Ehdotetut muutokset edistävät tekoälyä hyödyntämistä, tekoälyn ekosysteemin kehittymistä ja osaamispohjan laajentumista niin Suomessa kuin Euroopassa kokonaisuutena.

Postiosoite **Postadress** **Postal Address** Työ- ja elinkeinoministeriö	**Käyntiosoite** **Besöksadress** **Office**	**Puhelin** **Telefon** **Telephone**	**Faksi** **Fax** **Fax**	**s-posti, internet** **e-post, internet** **e-mail, internet**
PL 32 00023 Valtioneuvosto	Aleksanterinkatu 4 Helsinki	0295 16001 +358 295 16001	09 1606 2160 +358 9 1606 2160	kirjaamo.tem@gov.fi www.tem.fi

Tärkeää ehdotetun muutoksen vaikutusten kannalta on, miten houkuttelevaa ja yksinkertaista EuroHPC:n hyödyntäminen on käytännössä yrityksille. Samoin yritysten kannalta on tärkeää, miten ne ylipäätään kehittävät yritystoimintaansa tekoälyn ja laajemman datatalouden suhteen, hyödynsipä yksittäinen yritys EuroHPC:tä tai ei.

Erityisasiantuntija Lasse Laitinen

Liitteet -

Jakelu

Tiedoksi